

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เครื่องเงินเป็นหัตถกรรมที่มีมานานหลายร้อยปี จังหวัดเชียงใหม่เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่สามารถรักษาภูมิปัญญาอันถือเป็นเอกลักษณ์และสิ่งที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งบ้านวัวลายนั้น ถือเป็นต้นกำเนิดของอุตสาหกรรมเครื่องเงินมาแต่โบราณ (สมโชค อ่องสกุล : 2545) และเป็นแหล่งจำหน่ายเครื่องเงิน ซึ่งเป็นทั้งสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งผลิตเครื่องเงินที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งบ้านวัวลายมีวัดหมื่นสารซึ่งสร้างขึ้นสมัยพญาสามฝั่งแกน (พ.ศ.1945 – 1984) เป็นศูนย์กลางในปัจจุบันเรียกชุมชนหมื่นสารบ้านวัวลาย เนื่องจากในสมัยก่อนผลิตภัณฑ์เครื่องเงินไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรนั้น ผู้ผลิต ผู้ประกอบการร้านค้าและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทำธุรกิจค้าเครื่องเงินในลักษณะของการทำตลาดประเภทต่างคนต่างทำ ไม่มีการรวมตัวกันอย่างจริงจัง อีกทั้งภาพรวมทั้งระบบยังมีปัญหาในเรื่องของแรงงานฝีมือ เนื่องจากคนรุ่นใหม่ในชุมชนหันไปประกอบอาชีพอื่นไม่สานต่องานฝีมือช่าง ทำให้แรงงานฝีมือที่เชี่ยวชาญขาดแคลน และสภาพการทำธุรกิจเครื่องเงิน ที่เป็นอยู่ยังเป็นลักษณะของการทำจำหน่ายที่หน้าร้าน และจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลางส่งไปจำหน่ายต่อในต่างประเทศ ซึ่งผู้ผลิตและผู้ค้าในชุมชนวัวลายยังไม่มีศักยภาพพอที่จะทำตลาดเองได้โดยตรง

แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีการรวมตัวกันของกลุ่มช่างทำเครื่องเงิน ตลอดจนชุมชนทั้ง 3 ได้แก่ (1) ชุมชนวัดศรีสุพรรณ (2) ชุมชนหมื่นสารบ้านวัวลาย (3) ชุมชนวัดนันทาราม โดยร่วมกันจัดงานแสดงสินค้าผลิตผลของชุมชน ซึ่งจากการร่วมมือกันจัดกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้ในทุก ๆ วันเสาร์ได้มีการจัดงานถนนคนเดิน ณ ถนนวัวลายขึ้น ทำให้เกิดความสามัคคีแก่คนชุมชนและระหว่างชุมชน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนวัวลายอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญของการทำเครื่องเงิน ซึ่งเป็นงานฝีมือที่ควรอนุรักษ์และเป็นวิชาชีพที่สำคัญของชุมชนบ้านวัวลาย เป็นเสมือนสิ่งหล่อหลอมวัฒนธรรมและความสามัคคีของชุมชน ตลอดจนเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน ดังนั้นจึงสนใจที่จะศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนการทำเครื่องเงิน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนเครื่องเงิน และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชุมชนบ้านวัวลายให้เป็นอาชีพที่ยั่งยืนและสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนการทำเครื่องเงิน กรณีศึกษา กลุ่มทำเครื่องเงิน ถนนวัวลาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนจากการลงทุนทำเครื่องเงิน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทุกอย่างที่เกี่ยวข้องในการทำเครื่องเงิน ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบไปจนกระทั่งเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ : 2542)

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนทำเครื่องเงินซึ่งได้จากการจำหน่ายเครื่องเงินหลังหักค่าใช้จ่ายในการลงทุนแล้ว

เครื่องเงิน หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทชิ้นและถาดที่ทำจากโลหะเงิน มีความบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 92.50 โดยไม่มีการลงยา ถม หรือเคลือบด้วยทองคำบริสุทธิ์ หรือลงยาสีหรือถมดำ หรือชุบทอง

ช่างทำเครื่องเงิน หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพทำเครื่องเงิน ถนนวัวลาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนทำเครื่องเงิน : กรณีศึกษา กลุ่มทำเครื่องเงิน ถนนวัวลาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจลงทุนเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบในการตัดสินใจในการลงทุนทำเครื่องเงินได้